

RIKSDAGENS PROTOKOLL.

1916.

Andra kammaren.

Nr 5.

Lördagen den 22 januari.

Kl. 11 f. m.

§ 1.

Justerades protokollet för den 17 innevarande januari.

§ 2.

Föredrogs en från herr vice talmannen *D. Persson* ingången ansökning att på grund av sjukdom erhålla ledighet från riksdagsgöromålen under 6 dagar från den 21 i denna månad; och blev berörda ansökning av kammaren bifallen.

§ 3.

Herr statsrådet friherre *Beck-Friis* avlämnade Kungl. Maj:ts propositioner:

nr 11, angående upplåtelse av rätt till bearbetande av icke inmutningsbara mineralfyndigheter å kronojord;

nr 12, angående upplåtelse av kronan tillhörande jordägarandelar i gruvor;

nr 13, angående avstående eller upplåtande i vissa fall av mark från kronoegendomar;

nr 14, angående försäljning av vissa områden av Hanekinds härads allmänningar Kolbyttemon, Åsdymlingen och norra allmanningen;

nr 15, angående ändring av gällande bestämmelser rörande fonden för fiskerinäringens befrämjande;

nr 16, angående användande av ett till anläggning av en statens fiskodlingsanstalt vid Motala anvisat anslag till anläggning av en dylik anstalt vid Borens hult;

nr 17, angående rätt för föreståndaren för Bjurfors skogsskola G. Lundberg att för ålderstillägg tillgodoräkna sig viss tjänstgöring;

nr 18, angående användande under år 1916 av behållning å norrländska avdikningsanslaget för år 1915; och

nr 25, angående driftkostnader under år 1917 för statens domäner.

§ 4.

I enlighet med därom den 17 innevarande månad fattat beslut skulle nu företagas val av suppleanter i de ständiga utskotten; och anställdes först val av suppleanter i konstitutionsutskottet.

Därvid avlämnades följande godkända valsedlar, nämligen 85 med partibeteckningen »lantmanna- och borgarepartiet», 84 med partibeteckningen »socialdemokratiska gruppen» samt 54 med partibeteckningen »liberala samlingspartiet».

De med partibeteckningen »lantmanna- och borgarepartiet» utmärkta valsedlarna upptogo samtliga

såsom första namn herr *Hallendorff*,
 » andra » » *Karlsson* i Mo,
 » tredje » » *Andersson* i Höckerum och
 » fjärde » » *Gustafsson* i Brånsta.

De med partibeteckningen »socialdemokratiska gruppen» utmärkta valsedlarna upptogo samtliga

såsom första namn herr *Kropp*,
 » andra » » *Sterne*,
 » tredje » » *Magnusson* i Kalmar,
 » fjärde » » *Tengdahl* och
 » femte » » *Bärg* i Katrineholm.

De med partibeteckningen »liberala samlingspartiet» utmärkta valsedlarna upptogo samtliga

såsom första namn herr *Janson* i Bråten,
 » andra » » *Bogren* och
 » tredje » » *Sjöberg*.

På grund härav blev ordningen mellan namnen å de olika gruppernas valsedlar bestämd på sätt ovan angivits.

Vid härefter företagen fördelning av platserna mellan de olika grupperna tillföll dessa nedannämnda personer i följande ordning:

herr *Hallendorff*,
 » *Kropp*,
 » *Janson* i Bråten,
 » *Karlsson* i Mo,
 » *Sterne*,
 » *Andersson* i Höckerum,
 » *Magnusson* i Kalmar,
 » *Bogren*,
 » *Gustafsson* i Brånsta,

herr *Tengdahl*,
 » *Sjöberg* och
 » *Bärg* i Katrineholm.

Det skulle här anmärkas, att i avseende å 12:e platsen jämförelsetalen utgjorde för »lantmanna- och borgarepartiet» 17 och för »socialdemokratiska gruppen» $16\frac{2}{5}$, men att, då partigruppen »lantmanna- och borgarepartiet» redan fått sig tilldelad plats så många gånger, som motsvarade antalet namn å gruppens valsedlar eller fyra, sistnämnda partigrupp enligt bestämmelserna i 3 § mom. 1 av stadgan om val till riksdagens utskott blev från vidare jämförelse utesluten.

§ 5.

Härefter företogs val av suppleanter i statsutskottet.

Därvid avlämnades följande godkända valsedlar, nämligen 85 med partibeteckningen »lantmanna- och borgarepartiet», 79 med partibeteckningen »socialdemokratiska gruppen» samt 59 med partibeteckningen »liberala samlingspartiet».

De med partibeteckningen »lantmanna- och borgarepartiet» utmärkta valsedlarna upptogo samtliga

såsom första namn herr *Lundblad*,
 » andra » » *Erlansson*,
 » tredje » » *Åkerman*,
 » fjärde » » *Jönsson* i Slätåker och
 » femte » » *Lübeck*.

De med partibeteckningen »socialdemokratiska gruppen» utmärkta valsedlarna upptogo samtliga

såsom första namn herr *Molin* i Södertälje,
 » andra » » *Jansson* i Falun,
 » tredje » » *Strid*,
 » fjärde » » *Ingvarson* och
 » femte » » *Sävström*.

De med partibeteckningen »liberala samlingspartiet» utmärkta valsedlarna upptogo samtliga

såsom första namn herr *Olofsson* i Digernäs,
 » andra » » *Pålsson*,
 » tredje » » *Andersson* i Stårte och
 » fjärde » » *Bengtsson* i Norup.

På grund härav blev ordningen mellan namnen å de särskilda gruppernas valsedlar bestämd på sätt ovan angivits.

Vid härefter företagen fördelning av platserna mellan de olika grupperna tillföll dessa nedannämnda personer i följande ordning:

herr *Lundblad*,
 » *Molin* i Södertälje,
 » *Olofsson* i Digernäs,
 » *Erlansson*,
 » *Jansson* i Falun,
 » *Pålsson*,
 » *Åkerman*,
 » *Strid*,
 » *Jönsson* i Slätåker,
 » *Ingvarson*,
 » *Andersson* i Stårte,
 » *Lübeck*,
 » *Sävström* och
 » *Bengtsson* i Norup.

§ 6.

Vidare företogs val av suppleanter i bevillningsutskottet.
 Därvid avlämnades följande godkända valsedlar, nämligen 88 med partibeteckningen »socialdemokratiska gruppen», 82 med partibeteckningen »lantmanna- och borgarepartiet» samt 52 med partibeteckningen »liberala samlingspartiet».

Av de med partibeteckningen »socialdemokratiska gruppen» utmärkta valsedlarna upptogs 87 valsedlar

såsom första namn herr *Månsson*,
 » andra » » *Holmström*,
 » tredje » » *Nilsson* i Kristianstad,
 » fjärde » » *Johansson* i Uppmälby och
 » femte » » *Uddenberg*.

De med partibeteckningen »lantmanna- och borgarepartiet» utmärkta valsedlarna upptogs samtliga

såsom första namn herr *Berg* i Staby,
 » andra » » *von Hofsten*,
 » tredje » » *Jönsson* i Boa och
 » fjärde » » *Lithander*.

De med partibeteckningen »liberala samlingspartiet» utmärkta valsedlarna upptogs samtliga

såsom första namn herr *Jönsson* i Revinge,
 » andra » » *Bergman* och
 » tredje » » *Sundström*.

På grund härav blev ordningen mellan namnen å de särskilda gruppernas valsedlar bestämd på sätt ovan angivits.

Vid härefter företagen fördelning av platserna mellan de olika grupperna tillföll dessa nedannämnda personer i följande ordning:

herr *Månsson*,
 » *Berg* i Staby,
 » *Jönsson* i Revinge,
 » *Holmström*,
 » *von Hofsten*,
 » *Nilsson* i Kristianstad,
 » *Jönsson* i Boa,
 » *Bergman*,
 » *Johansson* i Uppmälby,
 » *Lithander*,
 » *Uddenberg* och
 » *Sundström*.

§ 7.

Vid nu anställt val av suppleanter i bankoutsnittet avlämnades följande godkända valsedlar, nämligen 83 med partibeteckningen »lantmanna- och borgarepartiet», 74 med partibeteckningen »socialdemokratiska gruppen» samt 64 med partibeteckningen »liberala samlingspartiet».

De med partibeteckningen »lantmanna- och borgarepartiet» utmärkta valsedlarna upptogo samtliga

såsom första namn herr *Sommelius*,
 » andra » » *Lindvall*,
 » tredje » » *Henrikson* och
 » fjärde » » *Olsson* i Berg.

De med partibeteckningen »socialdemokratiska gruppen» utmärkta valsedlarna upptogo samtliga

såsom första namn herr *Berg* i Munkfors,
 » andra » » *Edbom* och
 » tredje » » *Borggren*.

Av de med partibeteckningen »liberala samlingspartiet» utmärkta valsedlarna upptogo 63 valsedlar

såsom första namn herr *Jonsson* i Gumboda,
 » andra » » *Jonsson* i Hå och
 » tredje » » *Anderson* i Knapasjö.

På grund härav blev ordningen mellan namnen å de särskilda gruppernas valsedlar bestämd på sätt ovan angivits.

Vid härefter företagen fördelning av platserna mellan de olika grupperna tillföll dessa nedannämnda personer i följande ordning:

herr *Sommelius*,
 » *Berg* i Munkfors,

herr *Jonsson* i Gumboda,
 » *Lindvall*,
 » *Edbom*,
 » *Jonsson* i Hå,
 » *Henrikson*,
 » *Borggren*,
 » *Anderson* i Knapasjö och
 » *Olsson* i Berg.

§ 8.

Företogs val av suppleanter i lagutskottet.

Därvid avlämnades följande godkända valsedlar, nämligen 86 med partibeteckningen »socialdemokratiska gruppen», 84 med partibeteckningen »lantmanna- och borgarepartiet» samt 53 med partibeteckningen »liberala samlingspartiet».

Av de med partibeteckningen »socialdemokratiska gruppen» utmärkta valsedlarna upptogo 85 valsedlar

såsom första namn herr *Borg*,
 » andra » » *Svensson* i Eskilstuna,
 » tredje » » *Lindley* och
 » fjärde » » *Lindqvist* i Kosta.

De med partibeteckningen »lantmanna- och borgarepartiet» utmärkta valsedlarna upptogo samtliga

såsom första namn herr *Holmdahl*,
 » andra » » *Westman*,
 » tredje » » *Zelahn* och
 » fjärde » » *Lorentzon*.

De med partibeteckningen »liberala samlingspartiet» utmärkta valsedlarna upptogo samtliga

såsom första namn herr *Igel* och
 » andra » » *Rehn*.

På grund härav blev ordningen mellan namnen å de särskilda gruppernas valsedlar bestämd på sätt ovan angivits.

Vid härefter företagen fördelning av platserna mellan de olika grupperna tillföll dessa nedannämnda personer i följande ordning:

herr *Borg*,
 » *Holmdahl*,
 » *Igel*,
 » *Svensson* i Eskilstuna,
 » *Westman*,

- herr *Lindley*,
 » *Zelahn*,
 » *Rehn*,
 » *Lindqvist* i Kosta och
 » *Lorentzon*.

§ 9.

Slutligen företogs val av suppleanter i jordbruksutskottet.

Därvid avlämnades följande godkända valsedlar, nämligen 85 med partibeteckningen »socialdemokratiska gruppen», 84 med partibeteckningen »lantmanna- och borgarepartiet» samt 54 med partibeteckningen »liberala samlingspartiet».

De med partibeteckningen »socialdemokratiska gruppen» utmärkta valsedlarna upptogo samtliga

- såsom första namn herr *Tysk*,
 » andra » » *Hage*,
 » tredje » » *Norin* och
 » fjärde » » *Nordström*.

De med partibeteckningen »lantmanna- och borgarepartiet» utmärkta valsedlarna upptogo samtliga

- såsom första namn herr *Larsson* i Bondarve,
 » andra » » *Svensson* i Betingetorp,
 » tredje » » *Andersson* i Knäppinge och
 » fjärde » » *Bengtsson* i Kullen.

De med partibeteckningen »liberala samlingspartiet» utmärkta valsedlarna upptogo samtliga

- såsom första namn herr *Olausson* och
 » andra » » *Molin* i Dombäcksmark.

På grund härav blev ordningen mellan namnen å de särskilda gruppernas valsedlar bestämd på sätt ovan angivits.

Vid härefter företagen fördelning av platserna mellan de olika grupperna tillföll dessa nedannämnda personer i följande ordning:

- herr *Tysk*,
 » *Larsson* i Bondarve,
 » *Olausson*,
 » *Hage*,
 » *Svensson* i Betingetorp,
 » *Norin*,
 » *Andersson* i Knäppinge,
 » *Molin* i Dombäcksmark,
 » *Nordström* och
 » *Bengtson* i Kullen.

§ 10.

Justerades protokollsutdrag angående de i nästföregående sex paragrafer omförmälda valen.

§ 11.

På hemställan av herr talmannen beslöt kammaren att vid innevarande riksdag tillsätta fem tillfälliga utskott, vart och ett bestående av tio ordinarie ledamöter och tio suppleanter.

Vidare beslöt kammaren, likaledes på herr talmannens förslag, att företaga val av ledamöter i de tillfälliga utskotten tisdagen den 1 och val av suppleanter i samma utskott onsdagen den 2 nästkommande februari.

§ 12.

Föredrogs och hänvisades till statsutskottet Kungl. Maj:ts å kammarens bord vilande proposition, nr 26, angående arvode till regeringsrådet Anders Lindstedt såsom ordförande i en kommitté.

§ 13.

Härefter föredrogs var efter annan de på kammarens bord liggande motionerna; och hänvisades därvid:

till statsutskottet motionerna:

nr 3, av herr *Liljedahl*; och
nr 4, av herr *Ingvarson*;

till bevillningsutskottet motionen nr 5, av herr *Zetterstrand*;

till bankoutskottet motionerna:

nr 6, av herr *Liljedahl*; och
nr 7, av herr *Bogren*;

till lagutskottet motionerna nr 8 och 9, av herr *Liljedahl*;

till tillfälligt utskott motionen nr 10, av herr *Persson* i Väster-
vik *m. fl.*;

till jordbruksutskottet motionen nr 11 av herr *Lindman m. fl.*;
samt

till tillfälligt utskott motionerna:

nr 12, av herr *Åkerlund m. fl.*; och
nr 13, av herrar *Welin* och *Lingström*.

§ 14.

Avgåvos följande nya motioner, nämligen av:

herr *Olausson*, nr 14, om skrivelse till Kungl. Maj:t angående lika representationsrätt för stad och land vid val av landstingsmän;

herr *Bengtsson* i Göteborg, nr 15, om visst tillägg till övergångsbestämmelserna i gällande avlöningsreglemente för tjänstemän vid tullverkets lokalförvaltning samt kust- och gränsbevakning;

herr *Törnkvist*, nr 16, om ersättning åt viss från Uddevalla till Göteborg förflyttad järnvägspersonal för av flyttningen föranledda kostnader;

herr *Olsson* i Ramsta, nr 17, om ändrad lydelse av 12 § 1 mom. tredje stycket i gällande förordning angående beviljning av fast egendom samt av inkomst;

herr *Westman*, nr 18, om skrivelse till Kungl. Maj:t angående ändring i gällande bestämmelser om stämpelbeläggning av avhandlingar om köp eller byte av fartyg;

herr *Söderberg* i Stockholm, nr 19, om förhöjt årligt understöd åt förre kustartilleristen Oskar Henrik Berg;

herr *Lindley*, nr 20, om höjning av den utav Kungl. Maj:t i statsverkspropositionen föreslagna pension åt vaktmästaren Karl Leonard Almén;

herr *Carlson* i Herrljunga, nr 21, om pension åt förre eldaren och gymnastikvaktmästaren Anders Gustaf Olsson;

herrar *Söderberg* i Hobborn och *Andersson* i Milsmaden, nr 22, om ombildning av häradsnämnden till jury m. m.;

herr *Lundblad*, nr 23, om skrivelse till Kungl. Maj:t angående lagstiftning om pasteurisering av mjölk;

herr *Kaijser*, nr 24, om skrivelse till Kungl. Maj:t angående förbud mot tjurars utsläppande på allmänt bete;

herr *Lundblad*, nr 25, om skrivelse till Kungl. Maj:t angående införande av ett lämpligare system än det nu tillämpade för avlöning av allmänna åklagare och med dem likställda;

herr *Welin*, nr 26, om skrivelse till Kungl. Maj:t angående beredande av möjlighet för mottagare av med efterkrav eller postförskott belagt gods att i visst avseende skydda sin rätt;

herr *Sigfrid*, nr 27, om skrivelse till Kungl. Maj:t angående beredande av rätt för kyrkostämma att besluta om obligatorisk undervisning i huslig ekonomi;

herr *Kaijser*, nr 28, angående omarbetning av gällande reglementariska föreskrifter för riksdagen;

herr *Pålsson*, nr 29, angående frihet från avgift för telefonsamtal till länets residensstad från apparater i länet; och

herr *Lindman m. fl.*, nr 30, om skrivelse till Kungl. Maj:t angående åtgärder till varaktigt befrämjande av en planmässig nationell kraft- och bränslepolitik.

Ifrågavarande motioner bordlades på begäran.

§ 15.

Till bordläggning anmäldes riksdagens kanslideputerades memorial, nr 1, angående antagande av tjänstemän i riksdagens kansli.

§ 16.

Justerades protokollsutdrag.

§ 17.

Ledighet från riksdagsgöromålen beviljades:

herr *Norman* under 5 dagar fr. o. m. den 25 jan. och
» *Pålsson* » 6 » » » 24 »

Kammarens ledamöter åtskildes härefter kl. 1,25 e. m.

In fidem
Per Cronvall.